

De faunatoren in het Lage Bergse Bos

Deze faunatoren is in 2025 geplaatst als onderdeel van de kwaliteitsimpuls Lage Bergse Bos. Deze faunatoren is uniek en speciaal ontworpen voor deze plek.

Er was één soortgroep waarvoor de faunatoren specifiek geschikt moest zijn, namelijk voor vleermuizen en in het bijzonder voor de gewone en ruige dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis en meervleermuis. De meervleermuis is een prioritaire soort in de provincie Zuid-Holland en het waterrijke Lage Bergse Bos is met name bijzonder geschikt voor deze meervleermuis.

De toren biedt daarnaast nog ruimte aan allerlei andere diersoorten. Zo zit er in de top van de faunatoren, die in totaal meer dan zes meter hoog is, één groot verblijf voor holtebroedende vogels. De vroeg broedende holenduif kan hier gebruik van maken, maar ook de bosuil*, een soort die in het Lage Bergse bos voorkomt.

Daaronder zitten de vleermuisverblijven. Voor de vleermuizen zijn zes grote, meerlaagse nestkasten ingebouwd. De kasten zijn op verschillende windrichtingen georiënteerd en bieden daarmee een variatie aan microklimaten voor de diverse vleermuissoorten.

Onder deze vleermuiskasten is er ruimte voor kleine holte broedende vogels, zoals koolmees, pimpelmees, bonte vliegenvanger en gekraagde roodstaart, die allen ook nu al in het Lage Bergse Bos voorkomen. Om ook hierin variatie aan te brengen zijn de entrees voor sommige nestkasten als het ware weggedrukt IN de toren. Zo worden burenruzies tussen territoriale mannetjes voorkomen.

Tot slot is ook de onderkant van de faunatoren benut: aan de zuidzijde zit een ongewervelden hotel, bestaande uit leem en hout met holtes. Op het zonnige zuiden is fijn voor solitaire bijen, maar ook andere ongewervelden zullen hierin wegkruipen.

Om de toren compleet te maken zit er aan de waterkant ook nog een amfibieënhotel. Salamanders zullen zich in de lagenstructuur verschuilen. Ook in deze structuur zullen ongewervelden die van koele en vochtige plekken houden een thuis vinden, zoals pissebedden, oorwormen, slakken, spinnen, etc..

Om het geheel af te maken is er rondom de toren een takkenril aangelegd van forse stammen hout. Rondom de ril is begroeiing van bosroos en wilde kamperfoelie aangeplant. Deze langzaam woekerende soorten bieden in het hele jaar voedsel (nectar, pollen en rozenbotels) en veiligheid voor allerlei soorten dieren zoals muizen, winterkoninkjes, vlinders en bijen.

*Predatie van de bosuil op vleermuizen:

Er zijn in Nederland geen roofvogels gespecialiseerd in het jagen op vleermuizen. Dat wil niet zeggen dat roofvogels nooit een vleermuis zullen vangen, maar slechts een uiterst klein deel van hun voedsel bestaat uit vleermuizen. Uit een Britse studie bleek dat een

bosuil gemiddeld één vleermuis per jaar vangt. Uilen zijn opportunistische jagers en het is voor hun veel gemakkelijker om een muis te vangen dan een behendige vleermuis in vlucht (bron: Vleermuiswerkgroep Wageningen).

Feitjes over de faunatoren

Soorten die er mogelijk gebruik van kunnen maken:

- bosuil
- meervleermuis
- gewone grootoorvleermuis
- pimpelmees
- koolmees
- metselbijen
- kleine watersalamander
- kleine ongewervelden zoals oormwormen, slakken, spinnen, pissebedden, etc.

Materiaal

- Basis van gebrand Douglasshout
 - Hollands Hout van Staatsbosbeheer
 - Gebrand, verduurzaamd hout
 - Natuurlijke vergrijzing
- Frames die als een (ring)slang rondom de toren omhoog kruipen
 - Geplatoniseerd vurenhout (veredelingsproces van koken, drogen en bakken)
 - Levensduur van wel 50 jaar
 - Vormvast
 - Onderhoudsarm
 - Natuurlijke vergrijzing
- Ongewervelden hotel
 - Eiken blokken, voorgeboord in verschillende diameters
 - Leem

- Ook amfibieënlagen kunnen dienst doen als ongewervelden hotel
- Draagconstructie
 - De kern van de zuil bevat een stalen kolom die de zuil stabiel en overeind houdt

En onder de grond...

- Om te voorkomen dat de hoge toren scheefzakt of omwaait zitten er drie palen van elk veertien meter lang onder de toren. Dus tweemaal zo lang als de toren zelf!